

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaświłach, Jaświły 7, 19-124 Jaświły, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”.

Kierownikiem Ośrodka jest p. Ewa Pawełko.

Kontrolę w dniu 27.02.2014 r. przeprowadziły:

- 1/ Wioleta Bagińska – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów
- 2/ Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow – inspektor wojewódzki
- 3/ Anna Żadziłko – inspektor wojewódzki,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli Nr 1, Nr 2, z dnia 19.02.2014 r., oraz Nr 3 z dnia 26.02.2014r., znak: PS-I.431.8.2014.WB, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, p. Andrzeja Kozłowskiego.

Wyjaśnień udzielała: p. Ewa Pawełko.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą.

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, a także rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanego dalej rozporządzeniem, od dnia 01.01.2013r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

GOPS w Jaświłach realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie § 6 pkt 20 Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach (uchwała Nr XXIII/143/13 Rady Gminy Jaświły z dnia 17 maja 2013r. o nadaniu Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach).

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest uregulowana w zakresie czynności z dnia 09.05.2011r. Kierownika Ośrodka oraz w zakresach czynności z dnia 05.11.2012 r. starszego specjalisty pracy socjalnej i dwóch pracowników socjalnych.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W Gminie Jaświły opracowano *Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Jaświły*, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały Nr XIV/73/12 Rady Gminy Jaświły z dnia 23 marca 2012r. o *uchwaleniu Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012 -2015, w gminie Jaświły* (program powstał po upływie 20 miesięcy od dnia wejścia w życie znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

W Programie, w części dotyczącej „Systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Jaświły” nie wymieniono wszystkich zadań własnych gminy, określonych w art. 6 ust.2 ustawy.

W punkcie V. „Strategia i metody działania” wymienia się m.in. szereg zadań zmierzających do sporządzenia rzetelnej diagnozy zjawiska przemocy na terenie gminy. Do dnia kontroli nie zrealizowano zadań dotyczących pkt V.A. 2-5 tj. nie przeprowadzono diagnozy i nie ustalono zasobów środowiska lokalnego(...), nie przeprowadzono badań pozwalających określić postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie(...), nie przeprowadzono badań pozwalających określić postawy pracowników służb i placówek stykających się z problemem przemocy, a także poziomu ich kwalifikacji (...), nie przygotowano raportu o przemocy w rodzinie i zasobach środowiska lokalnego.

Zgodnie z założeniami Programu - 4 członków ZI uczestniczyło w szkoleniach na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieska Karta”. Szkolenia organizowane były przez ROPS w Białymstoku

Zadanie dotyczące systematycznej edukacji społeczności Gminy Jaświły realizowane jest poprzez rozprowadzanie plakatów, ulotek, informacji o instytucjach zajmujących się pomocą ofiarom przemocy, a także poprzez pracę socjalną i edukowanie w zakresie likwidowania mitów i stereotypów na temat stosowania przemocy w rodzinie.

Program w części B pkt 4 wymienia skład „Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”, który jest niezgodny z art. 9a ust 3-5 ustawy.

Program nie uwzględnia również harmonogramu realizacji poszczególnych działań, sposobu monitorowania i sprawozdawczości.

[Akta kontroli nr 8 i 10, str.27-36 i 39]

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie świadczone jest w Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaświłach przez pracowników socjalnych, w godzinach pracy Ośrodka. W 2013 r. z poradnictwa socjalnego skorzystało 6 osób, w 2014 – 0. Ośrodek świadczy również poradnictwo rodzinne – w 2013 r. skorzystało 7 osób, w 2014 r. 1 osoba. Poradnictwo dokumentowane jest w formie rejestru.

Ponadto na terenie gminy można skorzystać z porad dotyczących leczenia odwykowego, które świadczone jest w Punkcie Konsultacyjnym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Uzależnień. W 2013 r. skorzystały z niego 4 osoby, w 2014 – 0. Dzieci i młodzież z rodzin dotkniętych przemocą mogą skorzystać ze wsparcia pedagogów, psychologów i wychowawców z Zespołu Szkół w Jaświłach i Szkoły Podstawowej w Dolistowie. W 2014 r. z poradnictwa pedagogicznego skorzystały 4 osoby.

Z protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, że w ramach pracy Ośrodka świadczone jest również poradnictwo psychologiczne (w 2013 r. skorzystało 12 osób, w 2014 r. 4 osoby) i prawne (w 2013 r.- 7 osób, 2014 r. – 2 osoby). Kierownik GOPS wyjaśniła, że poradnictwo prowadzone jest przez pracowników socjalnych.

[Akta kontroli nr 7 i 9, str.17 i 37]

W ramach działań edukacyjnych, służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą pracownicy GOPS w Jaświłach rozprowadzają ulotki i plakaty informacyjne wśród społeczności lokalnej, instytucji funkcjonujących na terenie gminy. Na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Jaświły wywieszona jest informacja na temat zjawiska przemocy oraz dane teleadresowe instytucji świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą. Ponadto pracownicy socjalni prowadzą działania edukacyjne kierowane do rodziców w ramach pracy socjalnej. W miejscowych szkołach organizowane są przez pedagogów, psychologów i wychowawców klasy teatryki profilaktyczne, pogadanki i warsztaty kierowane do uczniów np. „Agresja w nas i wokół nas”. Kadra pedagogiczna prowadzi rozmowy, konsultacje z rodzicami dzieci z rodzin dotkniętych przemocą.

[Akta kontroli nr 7, str. 19]

Od 01.01.2013 r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. W 2013 r. zostało wszczętych 5 procedur, a w 2014 do dnia kontroli – 1. Podmiotem wszczynającym procedurę za każdym razem była Policja. Przeprowadzono również 1 interwencję, w związku z przemocą w rodzinie w 2013 r. i 1 w 2014 r. bez zakładania NK.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, na podstawie art.6 ust 2, pkt 3 ustawy.

W kontrolowanym okresie nie wystąpiła potrzeba kierowania ofiar przemocy do ośrodka wsparcia. Z kierownikiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mońkach uzgodniono, że w przypadku zaistnienia takiej konieczności – po telefonicznym zgłoszeniu, osoba taka uzyska pomoc.

W okresie od stycznia 2013 r. do dnia kontroli nie zachodziła potrzeba odebrania dziecka z rodziny w przypadku, którym mowa w art. 12a ustawy.

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych.

Zgodnie z art. 9 ust. 15 ustawy, przyjęto uchwałę o trybie i sposobie powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (uchwała Nr VI/25/11 Rady Gminy Jaświły z dnia 30 marca 2011r.).

Celem zapewnienia współpracy, w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI, podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z sześcioma podmiotami wchodzącymi w jego skład.

[Akta kontroli nr 7, str. 21]

Zespół Interdyscyplinarny został powołany zarządzeniem Nr 36/11 Wójta Gminy Jaświły z dnia 25 maja 2011r. w sprawie powołania zespołu interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i prawidłowej realizacji strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych, a następnie zmieniony zarządzeniem Nr 15/13 z dnia 28.05.2013 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład ZI nie wchodzi przedstawiciel organizacji pozarządowej, co jest niezgodne z art. 9a ust.3 ustawy. Jednym z członków ZI wymienionym w zarządzeniu jest higienistka Zespołu Szkół w Jaświłach (zgodnie z oświadczeniem kierownika Ośrodka jest to osoba wskazana do prac w ZI przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mońkach).

[Akta kontroli nr 11, str. 41-46]

Przed przystąpieniem do prac członkowie ZI oraz grup roboczych złożyli Wójtowi Gminy Jaświły oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań, zgodnie z art. 9 c ust. 3 ustawy.

Tryb działania ZI, jego funkcjonowanie, cele i zadania określa Regulamin Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 19/10 Wójta Gminy Jaświły z dnia 26 sierpnia 2010 r. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że powyższy. Regulamin powstał przed powołaniem ZI.

W roku 2013 ZI spotkał się 4 razy w terminach: 28.02, 28.05, 16.08., 19.11., a w 2014 r. – 1 raz w terminie 18.02., zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy. ZI realizuje zadania określone w art. 9 b ust.1 i 2 ustawy poprzez działania wymienione w protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień.

[Akta kontroli 7, str.21]

Do indywidualnych przypadków powołano grupy robocze (GR) w składzie dostosowanym do potrzeb danej rodziny. W 2013 r. odbyło się 11 posiedzeń GR, w 2014r.- 3. Opracowywano i realizowano plan pomocy w poszczególnych przypadkach, monitorowano sytuację rodzin i dokumentowano podejmowane działania.

Ośrodek zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy. Przedstawiona dokumentacja zawiera zaproszenia na posiedzenia, listy obecności członków uczestniczących w posiedzeniach, protokoły z posiedzeń, a także dokumentację indywidualną.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził 10 spraw w ramach procedury NK –4 wszczęte przed 2013 r., 5 wszczętych w 2013 r. i 1 wszczęta w 2014 r. Procedurę w 2013 r. zamknęto w 4 sprawach, a w 2014 r. – w 4 sprawach.

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta (teczki nieoznakowane):

1. NK-A z dnia 17.06.2013 r.
2. NK-A z dnia 24.09.2013 r.
3. NK-A z dnia 03.02.2014 r.
4. NK-A z dnia 14.01.2013 r.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie wszystkie działania podejmowane i realizowane w ramach procedury NK były dokumentowane – w aktach sprawdzonych spraw brak było pisemnych zaproszeń osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, co jest niezgodne § 16 ust. 1 pkt 3 oraz § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) – dot. spraw nr 1, 2, 3, 4.
2. Brak informacji do podmiotów uczestniczących w procedurze (sprawcy, ofiary) o jej zakończeniu, co jest niezgodne z § 18 ust. 3 rozporządzenia, - dot. spraw nr 1, 2, 4.

[Akta kontroli 12, str.47-54]

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaświłach.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez GOPS w Jaświłach pod numerem 4.

Jaświły, 02.04.2014r.

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

Ewa Pawełko

.....
podpis kontrolowanego

Bagińska Wioleta
Anna Żadziłko
Katarzyna Kuprianowicz -
Spirydonow

podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam :

Jaświły, 02.04.2014r., Ewa Pawełko

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)